

(א) צ"ל הוהא הוה. רש"י.
(ב) צ"ל לרבנן. (ג) הקהילות
יעקב מתיין לרף לו. ד"ה מבר.

גלוין הש"ס

תוס' ד"ה ויא' בו רמא
שייר אלא הוציא לו. עין
לעיל ס' פ"א תוס' ד"ה לא:

הגהות הב"ח

(6) תוס' ד"ה למה וכו'
דטפא את ליה בקרקע היבא
דמשייר: (3) בא"ד לרי'
לפרש דא איתא דלא שייך:
(2) בא"ד ה"א מבר קרקע
ושייר לפיכך שני אילנות
אין לי קרקע: (7) ד"ה
מדנפשיה וכו' ואומר ר"י
דדואי לריש דלא בעל:

דאם איהא דלא שייך בו. ואן קהדי דלדעת כן עיבז את האילנות
לעזמו שיהיו כאן לעולם אף לזמור וליטע אחרים במקומן דדך
שהיה לו כח זה באילנות הללו עד עכשיו אבל לוקח אילנות אין לומר
לזורך כל הימים לקחו וליטע אחרים במקומן דעביד איניש דזינן

ארכא ליומיה ולפירות קנאו: לא
הקדיש. מכל וכן דאמנן לא מבר:
אלא חרוב המורכב בו. אבל שחר
אילנות ממילא קדושים הם בכלל שדה
כמו שמכרין מסתמא בכלל שדה:
אמר ר"ש מה טעם. הוה מוקדשין
חרוב וסדן טפי מכל הנך דלעיל
דס"ו מקדיש כמוכר שלא הקדיש אלא
דברים דשייך לשדה טובא דהוה נמי
מכרין לענין מכר והלכך חרוב
המורכב אינו מוקדש בכלל שדה:
הואיל ויונקין משדה הקדש. הוא

הקדיש את השדה צעין יפה אפילו מקום החרוב והסדן וכששיירו
לעזמו לא שייך עמיה קרקע ננאלו גללים מקרקע הקדש וגדולי
הקדש הקדש נינהו. אלמא המשיר אילנות לעזמו אינו משיר
קרקע אלא צעין יפה מוכר ומקדיש כל הקרקע: ואי אחרם.
דמאן דמוזין קרקע לאחר ומשיר אילנות לעזמו משיר כמו כן
קרקע יניקת האילנות וה"ה למקדיש אליבא דר"ש דהא כי הדדי
נינהו א"כ אמאי קדשי חרוב וסדן משום שיונקין משדה הקדש הא
כי ינקי מדנפשיהו קא ינקי ממה ששיר לעזמו ולא מקרקע
הקדש: ומשני ר"ש דאמר כר"ע. רבו דמוכר צעין יפה מוכר הכל
ולא שייך מן הקרקע כלום צין לזורך דרך צור ודות שעיצב צין
ליניקת האילנות ששייר לפיני ומאי לוקח למימר ליה היום ולמחר
כשיצטע האילן עקור אילנך שקול חויל וה"ה להקדש ומיניה לגבי
מוכר בכלל שדה דברים שאינן בכלל לא שייך למימר עין יפה
ועין רעה דמה שלא פירש לא מבר. והשתא הדר ביה הגמרא
ממאי דאמר לעיל [ע"א] ואפילו לרבי עקיבא כו': ורב הונא. דמשיר
קרקע עם האילנות דאמר כרבנן דצעין רעה מוכר ושייר לעזמו
ממה שמכר את הצריך ליניקת אילנותיו דומיא דדרך צור ודות
ששייר עם הצור והדות. ומיניה במסקנא דשעתא [ע"ב]: מיתקומא הוא
דרב הונא אפילו לר"ע וה"ג אמרין בחוקת הצמים (לעיל דף לו.)
פשיטא מבר קרקע ושייר האילנות לפיני יש לו קרקע ואפילו לר'
עקיבא כו'. והא דמשני גמרא ר"ש דאמר כר"ע ולא קאמשי ר"ש ס"ל
המקדיש צעין יפה מקדיש טפי ממוכר דאילו מוכר ושייר אילנות
לפיני כמו כן שייך קרקע לעזמו כדכר הונא אבל מקדיש צעין
יפה הקדיש הכל ולא שייך אלא החרוב לצדו בלא קרקע ליכא
למימר כן דאם כן לאו למוכר מדמי ליה מכל וכל ולא לנתון
מתנה מדמי ליה מכל וכל אלא קאמ מדמי ליה למוכר דלא
הקדיש אלא דברים שבכלל שדה ולנתון מתנה מדמי ליה שלא
שייר כלום לעזמו במה שפירש והקדיש לכל הקרקע הקדיש
ולא שייך מקום יניקת חרוב והא לאו סבא הוא אלא או לנתון
מתנה מדמי ליה לגמרי כרבנן דאמרי הקדיש את כולן או למוכר
מדמינא ליה מכל וכל דכי היכי דמוכר שדה לא מוכר צור וגם
ושוץ הוא הדין למקדיש וכי היכי דמוכר צעין יפה מוכר כל
מה שפירש במכירתו ולא שייך מן הקרקע כלום אפילו ליניקת
אילנותיו ה"ה למקדיש: וקמתמה כרבנן פשיטא. כיון דצעין רעה
מוכר ועוד דמאי לוקח למימר ליה עקור אילנך שקול חויל משום
דמתכשי בצרעא קל ומוכר הוא לגבי צור ודות ולא מנכש
בצרעא ואפ"ה אמרי רבנן דשייר דרך לעזמו לצורו ולדותו כל
שכן גבי אילן: נפקא מינה. הא דרב הונא דאחא לאשמעינן אליבא
דרבנן דשייר קרקע לעזמו דאי נפלי הדר שמיל להו דאי לאו
דרב הונא הוה אמניא שייר אילנות לפיני יש לו קרקע כל ימי קיום
האילנות

הקדיש את השדה צעין יפה אפילו מקום החרוב והסדן וכששיירו
לעזמו לא שייך עמיה קרקע ננאלו גללים מקרקע הקדש וגדולי
הקדש הקדש נינהו. אלמא המשיר אילנות לעזמו אינו משיר
קרקע אלא צעין יפה מוכר ומקדיש כל הקרקע: ואי אחרם.
דמאן דמוזין קרקע לאחר ומשיר אילנות לעזמו משיר כמו כן
קרקע יניקת האילנות וה"ה למקדיש אליבא דר"ש דהא כי הדדי
נינהו א"כ אמאי קדשי חרוב וסדן משום שיונקין משדה הקדש הא
כי ינקי מדנפשיהו קא ינקי ממה ששיר לעזמו ולא מקרקע
הקדש: ומשני ר"ש דאמר כר"ע. רבו דמוכר צעין יפה מוכר הכל
ולא שייך מן הקרקע כלום צין לזורך דרך צור ודות שעיצב צין
ליניקת האילנות ששייר לפיני ומאי לוקח למימר ליה היום ולמחר
כשיצטע האילן עקור אילנך שקול חויל וה"ה להקדש ומיניה לגבי
מוכר בכלל שדה דברים שאינן בכלל לא שייך למימר עין יפה
ועין רעה דמה שלא פירש לא מבר. והשתא הדר ביה הגמרא
ממאי דאמר לעיל [ע"א] ואפילו לרבי עקיבא כו': ורב הונא. דמשיר
קרקע עם האילנות דאמר כרבנן דצעין רעה מוכר ושייר לעזמו
ממה שמכר את הצריך ליניקת אילנותיו דומיא דדרך צור ודות
ששייר עם הצור והדות. ומיניה במסקנא דשעתא [ע"ב]: מיתקומא הוא
דרב הונא אפילו לר"ע וה"ג אמרין בחוקת הצמים (לעיל דף לו.)
פשיטא מבר קרקע ושייר האילנות לפיני יש לו קרקע ואפילו לר'
עקיבא כו'. והא דמשני גמרא ר"ש דאמר כר"ע ולא קאמשי ר"ש ס"ל
המקדיש צעין יפה מקדיש טפי ממוכר דאילו מוכר ושייר אילנות
לפיני כמו כן שייך קרקע לעזמו כדכר הונא אבל מקדיש צעין
יפה הקדיש הכל ולא שייך אלא החרוב לצדו בלא קרקע ליכא
למימר כן דאם כן לאו למוכר מדמי ליה מכל וכל ולא לנתון
מתנה מדמי ליה מכל וכל אלא קאמ מדמי ליה למוכר דלא
הקדיש אלא דברים שבכלל שדה ולנתון מתנה מדמי ליה שלא
שייר כלום לעזמו במה שפירש והקדיש לכל הקרקע הקדיש
ולא שייך מקום יניקת חרוב והא לאו סבא הוא אלא או לנתון
מתנה מדמי ליה לגמרי כרבנן דאמרי הקדיש את כולן או למוכר
מדמינא ליה מכל וכל דכי היכי דמוכר שדה לא מוכר צור וגם
ושוץ הוא הדין למקדיש וכי היכי דמוכר צעין יפה מוכר כל
מה שפירש במכירתו ולא שייך מן הקרקע כלום אפילו ליניקת
אילנותיו ה"ה למקדיש: וקמתמה כרבנן פשיטא. כיון דצעין רעה
מוכר ועוד דמאי לוקח למימר ליה עקור אילנך שקול חויל משום
דמתכשי בצרעא קל ומוכר הוא לגבי צור ודות ולא מנכש
בצרעא ואפ"ה אמרי רבנן דשייר דרך לעזמו לצורו ולדותו כל
שכן גבי אילן: נפקא מינה. הא דרב הונא דאחא לאשמעינן אליבא
דרבנן דשייר קרקע לעזמו דאי נפלי הדר שמיל להו דאי לאו
דרב הונא הוה אמניא שייר אילנות לפיני יש לו קרקע כל ימי קיום
האילנות

האילנות

ליבא ליה עקור איבך שקול ווי. פ"ה עקור אילנך לכשיצטע
ותימה דמה כח(א) הוא זה דמנא ליה שאינו רוצה לעולם
להסתלק מן הקרקע ואין ה"ג דמאי א"ל עקור אילנך לכשיצטע ועוד
מדמסיק בטר הכי דאי נפלי הדר שמיל להו משמע דעד השתא הא
דקאמר יש לו קרקע היינו לזרוע
מתת האילן ועל זה אינו מפרש שום
טעם ועוד קשה דהשתא משמע דטפי
אית ליה בקרקע (6) דמשייר לפיני צ'
אילנות ממאי דאית ליה דרך כשמשייר
צור ודות לר"ע ובזלוקה הוה איפכא
דקנה צ' לא קנה קרקע לפי מה
דפרישין בפרק חוקת הצמים (לעיל
דף לו.) וקנה צור ודות יש לו דרך
לר"ע על כן נראה לר"י לפרש דאי
(7) לאו דלא שייך לל קרקע לימא ליה
עקור אילנך לאלתר ולכך זקוק הוא

לשייר הקרקע ליניקת האילן ומיגו דנחת לשיורא משיר נמי קרקע
לזרוע סביב האילן וליטע אחר במקומו לכשיצטע כדמסיק אבל גבי
לוקח לא שייך למימר הכי מגו דזינן קרקע ליניקת האילן
וצין נמי לזרוע סביב וליטע אחר במקומו שהמוכר מה שהוא רוצה
מוכר ומה שרוצה משיר אבל הלוקח אינו קונה מה שרוצה אלא
מה שהמוכר רוצה למכור לו וה"ה דהשתא משמע דטפי משיר
קרקע עם האילן ממה שמשיר דרך לצור ודות ולעיל משמע דאי
לאו דרב הונא הוה אמניא מבר קרקע ושייר (8) אילנות שנים אין לו
קרקע אפילו לרבנן כדמסיק דאי נפלי הדר שמיל להו ואמאי הא
ס"ל רבי כשמשייר צור ודות יש לו דרך א"כ כ"ש שיש לו קרקע עם
האילנות ששייר כרפי"ו ו"ל דה"מ מעיקרא דלא ידעינן טעמא
ומיגו דנחת לשיורא משיר טפי דרך לצור ודות לפי שהוא צריך
יומר דרך לצור ודות ממה שצריך לקרקע נשציל האילן אבל השתא
דאשמעינן רב הונא טעמא מיגו דנחת לשיורא שייך טפי פשיטא
עם האילן דמשיר דרך עם צור ודות דהא דאי ציניקת האילן
משיר טפי מדרך כבולי עמלא שאינו רוצה לקונו לאלתה:

וא"י סלקא דעתך שיורי משייר בו. תימה לר"י ולר"מ דמ"מ
לאו מדנפשיהו ינקי ° דלא שייך אלא חוזה לו כמלא אורה
וקלו כדלמרינן בפרק הספינה (לקמן דף פג.) והאילן יונק ט"ו
אמה ו"ל דלא מפליג ר"ש ואמר אפילו חרוב ושקמה שענפיו
יואלים חוץ לט"ו אמה קאמר דהקדיש ואמאי הא לא ינקי משדה
הקדש שקמה כל הקרקע שתחת ענפיו וחוצה להן כמלא אורה
וקלו א"ג כשהוא מוכר לאחרים לא קנה הלוקח אלא חוזה להן כמלא
אורה וסלו אבל כהא כשמשייר לעזמו משיר כל זורך יניקת
האילן: **בדנפשיהו קא ינקי.** תימה ממאי קאיש ליה נהי
דגבי מכר אחר דמשיר קרקע בהדי אילן גבי הקדש לא משיר
דמקדיש טפי צעין יפה מקדיש ממוכר וכי האי גוונא פריך לקמן
לר"ש אליבא דמ"ד מקדיש אילן אחד לא הקדיש קרקע אי אליבא
ד"ר"ש האמר מוכר צעין יפה מוכר לענין דרך כל שכן מקדיש
מקדיש טפי צעין יפה הוא מקדיש להיות קרקע קדושה לגבי אילן
אע"ג דבמכר אין הקרקע מכורה עם האילן דכן צריך לפרש כדפרישית
בחוקת הצמים (לעיל דף לו: ד"ה ממטע) והיה ר"י מתרץ דהכא לא
צעי לשוני הכי משום דאית לן לדמיוי הקדש או למכר או למתנה וא"י
לא הוה דמי לחד מינייהו דבמכר משיר בהדי אילן קרקע ולמתנה
נמי לא דמי דבמתנה נתן את כולן אבל לקמן פריך שפיר דכיון
דסבר דמוכר צעין יפה מוכר א"כ מקדיש צעין יפה מקדיש
כמו במתנה דבמתנה נמי הוה דינא דכי יהיב ג' אילנות בזה אחר
זה יהיב נמי קרקע וחזר צו ר"י דא"כ מגופה דמתניתין תפשוט
דר"ש דלא כר"ע דבמתנה כבולי עמלא נתן את כולן ובהקדש
קאמר ר"ש דלא הקדיש את כולן ובמסקנא נמי מפרש דר"ש
לדבריהם דרבנן קאמר פירוש די לכס אס תעשו עין יפה דהקדש

מעט יותר ממכר והקדיש כל הקרקע ולא חתמרו בהקדש צעין יפה
אין נראה לגמרא שיהא בהקדש עין יפה טפי ממכר אלא פורחא דהיינו לענין שאם הקדיש אילן הקדיש נמי קרקע אף על גב
דבמכר לא מבר קרקע עם האילן אבל עין יפה כולי האי שיהא קרקע של החרוב קדוש בהדי שדה כולי האי אין לנו לעשות עין יפה
לר"ש והשתא לפירוש זה משמע דאית לן למימר טפי כשמוכר אילן שיהא קרקע הצריך לאילן מכור עם האילן מדמינא כשמכר שדה
שיהא קרקע הצריך לאילן המשיר מכור עם השדה ותימה דהשתא דאי לאו מילתא דרב הונא הוה אמניא מוכר קרקע ושייר אילנות לפיני
אין לו קרקע אלא מבר קרקע הצריך לאילן צדדי אע"ג דכשמכר אילן לא מבר קרקע הצריכה לאילן ו"ל דהיינו משום דאי לאו
דרב הונא הוה ס"ד כדשמכר שדה ושייר אילן מכר כל השדה אף הצריך לאילן ששם שדה על הקרקע יותר ממה ששם אילן על
הקרקע הצריכה לו אבל השתא דאשמעינן רב הונא דהא דאחא לאשמעינן אליבא דרבנן דשייר קרקע לעזמו דאי נפלי הדר שמיל להו דאי לאו
בטר אילן המשיר לפי שהיא צריכה לאילן נמכר שדה המשיר וא"ת אכתי והא במסקנא דשעתין אמר לדבריהם דרבנן קאמר דאדרו
לי מיהא דלא ליהוי הקדש כמו מתנה אלא לכל היותר לא הקדיש אלא חרוב וסדן ובהכי הוה מקדיש צעין יפה טפי ממכר ואע"ג דבמכר
לא מבר חרוב ולא קרקע הצריך לו כשהקדיש הקדיש כל הקרקע ולכן הקדיש גם החרוב וכמו שאמר ר"ש לרבנן כן נאמר עתה
אליבא דר"ש כל זמן שלא ידע הברייתא דמייתי מינה דלא הקדיש טפי ממכר ואומר ר"י דאע"ג דקאמר ר"י לרבנן במסקנא
מכל מקום נראה לגמרא דוחק לר"ש לומר שישכור כבולי האי מקדיש צעין יפה טפי ממכר. ר"י:

רב הונא ברבנן פשיטא. תימה לרש"י מנין פשיטא לו זה ע"כ היינו משום דלרבנן יש לו דרך כשמשייר צור ודות וכל שכן כשמשייר
אילן

דאי לא שייך. מצי למימר
ליה הלוקח דקא מבחשי
לארעאי עקור אילנך שקול
חיל. ומה טעם מקדיש
החרוב המורכב וסדן
השקמה משום דקא ינקי
משדה הקדש ומשכחא דקא
מתניי משל הקדש. אבל
חרוב שאין מוכר בשקמה
לא הוה מוקדש. ולדברין
דאמרת מבר קרקע ושייר
אילנות לפיני יש לו קרקע
מקום האילנות משפילא
עד תתום. אי הכי אמאי
מקדיש חרוב וסדן השקמה.
והא כי ינקי מדנפשיהו קא
ינקי. דאיכא לפיכך דשייר
המקדיש מקום האילנות
ומדחול קא ינקי. אלא ש"מ
המקדיש חרוב וסדן ולא
שייר כלום בקרקע הכי
נמי להיכא דמכר קרקע
ושייר אילנות לפיני אין לו
קרקע וקמיש לרב הונא.
אלא ש"מ מדאמר רב
הונא לעיל מבר את השדה
ושייר אילנות לפיני יש לו
קרקע כדרבנן ס"ל דאמרי
בעין רעה מוכר ושייר
מקום אילנות: ר"ש דאמר.
המקדיש את השדה הקדיש
חרוב וסדן שקמה ומשום
דמשדה הקדש קא ינקי
כר"ע ס"ל דאמר מוכר בעין
יפה מוכר כ"ש מקדיש. ואי
קשיא לך ר"ש נמי אליבא
דרבנן מצי למימר (8) אין
הכי נמי אלא מפרש לקמן
מה הפירוש יש: פשיטא.
דהכי הוה דרב הונא ברבנן
ס"ל. להכי נפקא מינה. ריש
לו מקום האילנות לעולם
דאי מתקורו ריבש הדר
מצי שתיל במקומן:

(8) אינו נתון טומו ואולי
לצ"ל ר"ש אליבא דרבנן נמי
מצי לאוקמה וכמו שפירש
לקמן (דף ע"ג ע"ב) אלא שה"ס
דלמנו לא ידע דמה פירש י"ס
כין מוכר למקדיש לצ"ל ע"י
תוס' כן פ"א מ"ה מדנפשיהו.

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא

עב.

עין משפט גד מצוה

כ ו א ב מ"י פ"ד מהל'
ערכין ותמנן ה"י ח
ממנו עוף קול וע"ש כ"מ:
כ ח ב מ"י ס"ס הל' יח:
כס ד מ"י ס"ס הל' טו:

רבינו גרשום

והא תניא הקדוש שלשה
אילנות שהן ממטע עשרה
לכית סאה. כלומר שכן
שיעור יש בין אלו ג' אילנות
שאם היו עור שבעה סמוכין
לאילו בשטה אחת והיה
הפרש בין כל אחת ואחת
כמי שיש הפרש בין אלו ג'
בין כזא"י היו תופסין אלו ג'
מקום בית סאה ו' אילנות
בית סאה מקרי שדה
אילן: ה"ו הקדוש את
הקרקע. כשעור שמגיע
לאילו אילנות מההוא בית
סאה או אילנות קטנים
שביניהן ואם הם שדה
אחרת והוא רוצה לפירות
קדש היכול פודה שיעור
זרע חומר וכו' ולפי השנים
של יובל סלע ופירותיו לכל
סנה: פחות מיקו. כלומר
אם נטעוין הן הני ג' במתוך
שיעורין (אמורה) לכית
סאה או ביותר וירח שיעור
ט' לכית סאה: או שהקדושין
בוה אחת זה. הני ג' אילנות
לא הקדוש הקרקע ולא
האילנות שביניהן דבפחות
מבאן עני מקרי ולא
שהו אילן ויביתו על
כן שדה לכן מקרי ולא
שהו אילן: וכשהוא פרוץ.
האילנות אינו פרוץ אבן
קרקע כשעור זרע חומר
שעורים אלא שבויהין
פודה האילנות בלבד: ולא
עוד. כלומר לא מיבעיא
היבא הקדוש בוה אחת זה
דלא הקדוש לא את הקרקע
ולא את האילנות שביניהן
וכשהוא פודה אינו פודה
אלא האילנות שהקדוש
לחודיהו אלא אפי' הקדוש
את האילן ואפי' הקדוש
הקרקע ולא: שבויהין:
כשתן שוין ולי יוחי:
מני. את ברייתא דערבין:
אילמא ר"ע דמתיני הא
קאמר מוכר וכו' וכ"ש
מקדוש. והבא קמ"י להיבא
הקדוש האילן לא הקדוש
קרקע אלא מהקדוש בעין
רעה מקדוש: והא אמר.
רבנן בבבב"י אבל מקדוש
בעין יפה מקדוש דקתני
במבב"י המקדוש את השדה
הקדוש את כלתה משום
דבעין יפה מקדוש: אלא
פשיטא. הא ממני ר"ש
דקתני במבב"י המקדוש את
השדה לא הקדוש אלא
חריב וסדן שקמה אבל כור
דודת לא הקדוש משום
דמקדוש בעין רעה מקדוש
וקסבר ר"ש המקדוש חרוב
וסדן שקמה לא הקדוש
קרקע. והאי קאמר לעיל
הואיל וינקי משדה הקדוש
היינו כשהקדוש השדה:
ור"ש אילמא דמאן דענו
נוטה: אילמא אילמא דר"ע
וכי' אלא פשיטא אילמא
דרבנן. דאמרי מוכר בעין
רעה מוכר והכי חכי לר'
שמעון דמוכר בעין רעה
מקדוש ומשייר בעין רעה
מקדוש ומשייר קרקע משום
הכי להיבא הקדוש את
האילנות לא הקדוש את
הקרקע והמקדוש בעין רעה
מקדוש ומבב"י דערבין ר'
שמעון היא:

האילנות אבל הזקינו אין לו קרקע דומיא דכור ודומ דאי נפלי הכור
והדומ ואי אפשר למקנו אין לו עוד דרך. ומעיקרא נמי הוה ידעין
דלמא רב הונא לאשמועינן דאי נפלי הדר שמיל להו אבל גמרא לא
הוה מסיק אלעמיה שיש שום חידוש דכדרי רב הונא אלא האי ואפילו
לר"ע כו' והלכך כיון דליתא להאי אפי'
הוה פריך פשיטא: ומי מליט מוקמס
ליה ר"ש כר"ע. ולמיתר דבעין יפה
מקדוש: ג' אילנות. חשיני שדה האילן
והקדוש קרקע עמיהן כל הדרך
ליניקמס. וזנטיעות מיירי דלילו
באילנות וקניס אמרו בלא יחסור (לעיל כו):
בזית סאה לר"ח לשלשה: ממשע י'
לבים סאה. דהיינו מאמון וממשין לכל
חד כדלמאן בלא יחסור (לעיל דף כו).
ואע"ג דלגבי מוכר שלשה אילנות
אמרינן שיעורא לקמן בהמוכר את
הספינה (דף פכ): והוא שנטועין
מז' אמות ועד ט"ז התם נדעת מוכר
תליא מילמא וכו' דעמו להקנות לו
הדרך לו ללקיטת פירותיו ביניהן
וזמנה להן כמלא אורה וסלו כדלמרי'
התם אבל הכא בינייהו תליא מילמא:
ואם האילנות. קטנים שזיניהן:
ופשהא פודה. אינו נריך לפדות
האילנות שזיניהן והקרקע כפי משנן
הכמוז דפרשה (וקרא כו) ואם משדה
אחמתו יקדש איש לה' והיה ערכך
לפי זרעו וזע חומר שעורים בהמשים
שקל כסף אלא הכל פודה ביחד לפי
חשבון בית זרע חומר שעורים ג' ו'
דלא כסף דהיינו לבית כור סלע
ופונדיון לשנה שזהו חשבון ג' שקל
כסף למ"ט שני יובל אלא שיש פונדיון
יותר בשביל הכרע דכפרס דערבין) דהסלע לא הוה אלא מ"ח
פונדיונין: פודה זית כו'. דכתיב בקרא ואם משדה אחמתו וגו'
ואילנות בכלל שדה דנקפא לעיל (דף פט): מויקס שדה עפרון: ו'
פוחם מיקן. חשיב יער וסופו ליתלש (ו'): או יוסר מיקן. אין
הקרקע נריך להן והוה כמקדוש אילן אחד שאינו מקדוש קרקע
וכי האי הוונא נמי תינא גבי מוכר ג' אילנות דפרק המוכר את
הספינה: כוה אחר זה. לא היה דעמו להקדוש קרקע: פודן
בשויהין. כיון כל הקדש שלא נאמר חשבון חמשים שקל כסף אלא
במקדוש שדה אחת אבל חזקין בלא חשבון לא נאמר: ה"ג ולא עוד
אלא אפילו הקדוש את האילנות וחור והקדוש את הקרקע כו'.
לא מיבעיא היכא דהקדוש את האילנות כוה אחר זה ושוב לא
הקדוש את הקרקע דפודן בשויהין אלא אפילו חור והקדוש את
הקרקע אחר שהקדוש האילנות כוה אחר זה שאינו פודם עם
הקרקע דהא מעיקרא קדשו לדמיהן וכשהקדוש שזב את הקרקע
נריך לפדות גם את הקרקע סלע ופונדיון לשנה לבד פודן האילנות
בשויהין דשני הקדשות הן זה הוקדש לדמיהן זה לפי חשבון חמשים
ואין לנו להפסיד הקדש דמי האילנות דלמיתרם לגבוה כמסירתו
להיינו) ומשעה שהוקדשו ראויין לפדות דמיהן בלא קרקע: מני.
הן ברייתא דקתני פודן בשויהין דמשמע דלפילו מקום האילנות
לא הקדוש אלא בעין רעה הקדוש אילנות בלא קרקע היכא דלא
הקדוש ג' צידה: אילמא ר"ע האמר בעין יפה מוכר. וסבירא
ליה דמוכר שני אילנות יש לו קרקע לזוקק דלית ליה ממני' דהמוכר
את הספינה (לקמן פ"א). דהלוקק שני אילנות בתוך של חזירו אין לו קרקע
אלא רבנן היא דפרשיית לעיל) וכל שכן לר"ע מקדוש ג' אילנות
או ג' כוה אחר זה דיש לו מיהא להקדש מקום האילנות ויפדו
אגב קרקע לפי חשבון בית זרע חומר שעורים: ואי רבנן. דפליגי
עליה דר"ע היא האמרי מוכר בעין רעה מוכר: אבל מקדוש כו'.
ליה בנתני' דמשיי דין מוכר כמקדוש) שלא הקדוש כור ודומ וגת וסודן בכלל שדה ואשמועינן הכא דס"ל נמי דמכל וכל הוה מקדוש בעין
רעה דהיכא דמקדוש אילן לא הקדוש מקומו: ור"ש אליבא דמאן. מרבותיו שהרי מתלמידי ר"ע היה כדלמרינן (וימות דף פג: ע"ש) עד
שנא רבי עקיבא אלל רבותיו שדברום ושנאה להם רבי יהודה רבי מאיר רבי יוסי רבי שמעון רבי נחמיה כו': אלא פשיטא
אליבא דרבנן דר"ע היא. והאי ד"א במוכר כו' רבנן דר"ש קאמרי ליה אבל לר"ש כי היכי דפליגי רבנן ור"ע במוכר פליגי נמי במקדוש
וקסבר ר"ש דין גבוה לרבנן דר"ע כיון הדיוט (כו): אף מקדוש נמי בעין רעה מקדוש. אלמלא לא מיתת לתרוי' לעיל ר"ש אליבא דר"ע והדנין
קושיין קמייתא לדוכתה דשמעון ליה לר"ש דההקדוש את השדה הקדוש חרוב משום יניקת שדה הקדש דלא שייך ארעא לעצמו לזורך החרוב
אלא בעין יפה הקדוש וה"ה למוכר דשייר אילנות לפניו וקשיא לרב הונא. ומיהו לר"ש נמי קשיא ידידיה דקפרינן לקמן (ע"ג)
דלעיל אמר עין יפה גבי הקדש והכא אית ליה עין רעה אף שיטת הגמרא עתה להקשות לרב הונא ומתכוין להעמיד קושיא
ראשונה שחייך (ו) רב הונא ואר"ש (כ) כר"ע ואנו העמדנו דלית ליה הא דר"ע ומיהו דקושיא לדוכתה. ומשייר ארעא לא גרס דמשמע
שמתכוין הגמרא להקשות דר"ש אדר"ש דהכא שמעון ליה עין רעה והלכך משייר ארעא גבי מקדוש (ו) קרקע ושייר אילנות לפניו ולעיל
שמעון דלא שייך כדדייקין מדקאמר הואיל ויונקין כו' דאי"כ מאי האי דקאמר מו' ואלא קשיא כו' אלא לרב הונא משקטן דפרשיית:

ומי מצית מוקמת לה לר' שמעון כו' עקיבא
והא (ב) תניא אהקדוש שלשה אילנות ממטע
עשרה לבית סאה הרי הקדוש את הקרקע
ואת האילנות שביניהם לפיכך כשהוא
פודה פודה בית זרע חומר שעורים בהמשים
שקל כסף יפחות מבאן או יותר על כן או
שהקדושין בזה אחר זה הרי זה לא הקדוש
לא הקרקע ולא את האילנות שביניהם
לפ"כ) כשהוא פודה פודה את האילנות
בשויהין ולא עוד אלא אפילו הקדוש את
האילנות וחור והקדוש את הקרקע כשהוא
פודה פודה את האילנות בשויהין וחור
ופודה בית זרע חומר שעורים בהמשים
שקל כסף מני אי (ו) רבי עקיבא הא אמר
מוכר בעין יפה מוכר וכל שכן מקדוש (ו) אי
רבנן הא אמרי מוכר הוא דבעין רעה מוכר
אבל (א) מקדוש דבעין יפה מקדוש אלא
פשיטא רבי שמעון היא ורבי שמעון אליבא
דמאן אי אליבא דר"ע הא אמר (ז) מוכר
בעין יפה מוכר וכל שכן מקדוש אלא
פשיטא אליבא דרבנן וקא סבר ר"ש (ו) כי
היכי דמוכר בעין רעה מוכר מקדוש
נמי בעין רעה מקדוש ומשייר ארעא
ואלא

כרבנן פשיטא דמשייר קרקע כהדי אילנות לזרוע והשמה פריך
לרבנן נמי לא משייר קרקע דהא ר"ש כרבנן סבירא ליה ונראה
לרבנן יתכן דלא פריך לרב הונא כלל אלא אדרבה זא לתייס
דבריו הראשונים הא דלמרינן אפילו לרבי עקיבא כו' והכי קאמר
ומי מליט מוקמת ר"ש כר"ע והא ע"כ ר"ש כרבנן ולרבנן פשיטא
דמשייר ארעא דקאמרי לעיל וא"כ תקשי דר"ש אדר"ש דהיי
קאמר ר"ש דינקי משדה הקדש אלא ע"כ ר"ש לדבריהם לרבנן
קאמר וא"כ אחי שפיר נמי הא (ו) רב הונא דקאמר ואפילו לר"ע
כו' דלמרי' מילמא דרב הונא אפילו כר"ע דלדידיה נמי לדבריהם
דרבנן קאמר והא דלמרי' ואלא קשיא ה"פ ואלא קשיא דר"ש אדר"ש
ומאי משני ורשב"א פירש דלא פריך אלא לרב הונא דאי לאו דרב
הונא לא קשיא מידי דר"ש אדר"ש אלא משום דלמרי' רב הונא
דאי נפלי הדר שמיל להו הוא דקשיא לן דר"ש אדר"ש דכיון דסבר
ר"ש כרבנן א"כ לא ינקי משדה הקדש אלא אי אמרת דאי נפלי לא
הדר שמיל להו ארעא ר"ש כרבנן מ"מ ינקי משדה הקדש דכיון
דאי נפלי חל ההקדש מאליו סתמא דמלמא דעמיה שיקדשו חרוב
וסדן כהדי קרקע והיינו דקאמר ואלא קשיא כלומר לרב הונא דלמרי'
אי נפלי הדר שמיל להו הדרא קושיא לדוכתה אמרי' קאמר ר"ש
הואיל וינקי משדה הקדש: ומשייר ארעא. פירש רבינו שמואל
דלא גרסין ליה ועל חנם פירש כן דמנה ליה דסבר דבעין רעה
מקדוש אי לאו מהאי דקתני כוה אחר זה לא הקדוש קרקע
והיינו דמשייר ארעא ולמאי דפרשיית נמי בחוקת הצמים (לעיל
דף לו): דמויח דבעין רעה מקדוש מדללא קתני ברישא לפודה
וחור ופודה יש לפרש נמי ומשייר ארעא כלומר דהא
פשיטא לך דלרבנן דמשייר והיכי קאמר ר"ש לעיל דלא משייר:
הכי

דקמני סיפא ד"א במוכר כו': אלא פשיטא ר"ש היא. דשמעון
רעה דהיכא דמקדוש אילן לא הקדוש מקומו: ור"ש אליבא דמאן. מרבותיו שהרי מתלמידי ר"ע היה כדלמרינן (וימות דף פג: ע"ש) עד
שנא רבי עקיבא אלל רבותיו שדברום ושנאה להם רבי יהודה רבי מאיר רבי יוסי רבי שמעון רבי נחמיה כו': אלא פשיטא
אליבא דרבנן דר"ע היא. והאי ד"א במוכר כו' רבנן דר"ש קאמרי ליה אבל לר"ש כי היכי דפליגי רבנן ור"ע במוכר פליגי נמי במקדוש
וקסבר ר"ש דין גבוה לרבנן דר"ע כיון הדיוט (כו): אף מקדוש נמי בעין רעה מקדוש. אלמלא לא מיתת לתרוי' לעיל ר"ש אליבא דר"ע והדנין
קושיין קמייתא לדוכתה דשמעון ליה לר"ש דההקדוש את השדה הקדוש חרוב משום יניקת שדה הקדש דלא שייך ארעא לעצמו לזורך החרוב
אלא בעין יפה הקדוש וה"ה למוכר דשייר אילנות לפניו וקשיא לרב הונא. ומיהו לר"ש נמי קשיא ידידיה דקפרינן לקמן (ע"ג)
דלעיל אמר עין יפה גבי הקדש והכא אית ליה עין רעה אף שיטת הגמרא עתה להקשות לרב הונא ומתכוין להעמיד קושיא
ראשונה שחייך (ו) רב הונא ואר"ש (כ) כר"ע ואנו העמדנו דלית ליה הא דר"ע ומיהו דקושיא לדוכתה. ומשייר ארעא לא גרס דמשמע
שמתכוין הגמרא להקשות דר"ש אדר"ש דהכא שמעון ליה עין רעה והלכך משייר ארעא גבי מקדוש (ו) קרקע ושייר אילנות לפניו ולעיל
שמעון דלא שייך כדדייקין מדקאמר הואיל ויונקין כו' דאי"כ מאי האי דקאמר מו' ואלא קשיא כו' אלא לרב הונא משקטן דפרשיית:

האילנות אבל הזקינו אין לו קרקע דומיא דכור ודומ דאי נפלי הכור
והדומ ואי אפשר למקנו אין לו עוד דרך. ומעיקרא נמי הוה ידעין
דלמא רב הונא לאשמועינן דאי נפלי הדר שמיל להו אבל גמרא לא
הוה מסיק אלעמיה שיש שום חידוש דכדרי רב הונא אלא האי ואפילו
לר"ע כו' והלכך כיון דליתא להאי אפי'
הוה פריך פשיטא: ומי מליט מוקמס
ליה ר"ש כר"ע. ולמיתר דבעין יפה
מקדוש: ג' אילנות. חשיני שדה האילן
והקדוש קרקע עמיהן כל הדרך
ליניקמס. וזנטיעות מיירי דלילו
באילנות וקניס אמרו בלא יחסור (לעיל כו):
בזית סאה לר"ח לשלשה: ממשע י'
לבים סאה. דהיינו מאמון וממשין לכל
חד כדלמאן בלא יחסור (לעיל דף כו).
ואע"ג דלגבי מוכר שלשה אילנות
אמרינן שיעורא לקמן בהמוכר את
הספינה (דף פכ): והוא שנטועין
מז' אמות ועד ט"ז התם נדעת מוכר
תליא מילמא וכו' דעמו להקנות לו
הדרך לו ללקיטת פירותיו ביניהן
וזמנה להן כמלא אורה וסלו כדלמרי'
התם אבל הכא בינייהו תליא מילמא:
ואם האילנות. קטנים שזיניהן:
ופשהא פודה. אינו נריך לפדות
האילנות שזיניהן והקרקע כפי משנן
הכמוז דפרשה (וקרא כו) ואם משדה
אחמתו יקדש איש לה' והיה ערכך
לפי זרעו וזע חומר שעורים בהמשים
שקל כסף אלא הכל פודה ביחד לפי
חשבון בית זרע חומר שעורים ג' ו'
דלא כסף דהיינו לבית כור סלע
ופונדיון לשנה שזהו חשבון ג' שקל
כסף למ"ט שני יובל אלא שיש פונדיון
יותר בשביל הכרע דכפרס דערבין) דהסלע לא הוה אלא מ"ח
פונדיונין: פודה זית כו'. דכתיב בקרא ואם משדה אחמתו וגו'
ואילנות בכלל שדה דנקפא לעיל (דף פט): מויקס שדה עפרון: ו'
פוחם מיקן. חשיב יער וסופו ליתלש (ו'): או יוסר מיקן. אין
הקרקע נריך להן והוה כמקדוש אילן אחד שאינו מקדוש קרקע
וכי האי הוונא נמי תינא גבי מוכר ג' אילנות דפרק המוכר את
הספינה: כוה אחר זה. לא היה דעמו להקדוש קרקע: פודן
בשויהין. כיון כל הקדש שלא נאמר חשבון חמשים שקל כסף אלא
במקדוש שדה אחת אבל חזקין בלא חשבון לא נאמר: ה"ג ולא עוד
אלא אפילו הקדוש את האילנות וחור והקדוש את הקרקע כו'.
לא מיבעיא היכא דהקדוש את האילנות כוה אחר זה ושוב לא
הקדוש את הקרקע דפודן בשויהין אלא אפילו חור והקדוש את
הקרקע אחר שהקדוש האילנות כוה אחר זה שאינו פודם עם
הקרקע דהא מעיקרא קדשו לדמיהן וכשהקדוש שזב את הקרקע
נריך לפדות גם את הקרקע סלע ופונדיון לשנה לבד פודן האילנות
בשויהין דשני הקדשות הן זה הוקדש לדמיהן זה לפי חשבון חמשים
ואין לנו להפסיד הקדש דמי האילנות דלמיתרם לגבוה כמסירתו
להיינו) ומשעה שהוקדשו ראויין לפדות דמיהן בלא קרקע: מני.
הן ברייתא דקתני פודן בשויהין דמשמע דלפילו מקום האילנות
לא הקדוש אלא בעין רעה הקדוש אילנות בלא קרקע היכא דלא
הקדוש ג' צידה: אילמא ר"ע האמר בעין יפה מוכר. וסבירא
ליה דמוכר שני אילנות יש לו קרקע לזוקק דלית ליה ממני' דהמוכר
את הספינה (לקמן פ"א). דהלוקק שני אילנות בתוך של חזירו אין לו קרקע
אלא רבנן היא דפרשיית לעיל) וכל שכן לר"ע מקדוש ג' אילנות
או ג' כוה אחר זה דיש לו מיהא להקדש מקום האילנות ויפדו
אגב קרקע לפי חשבון בית זרע חומר שעורים: ואי רבנן. דפליגי
עליה דר"ע היא האמרי מוכר בעין רעה מוכר: אבל מקדוש כו'.
ליה בנתני' דמשיי דין מוכר כמקדוש) שלא הקדוש כור ודומ וגת וסודן בכלל שדה ואשמועינן הכא דס"ל נמי דמכל וכל הוה מקדוש בעין
רעה דהיכא דמקדוש אילן לא הקדוש מקומו: ור"ש אליבא דמאן. מרבותיו שהרי מתלמידי ר"ע היה כדלמרינן (וימות דף פג: ע"ש) עד
שנא רבי עקיבא אלל רבותיו שדברום ושנאה להם רבי יהודה רבי מאיר רבי יוסי רבי שמעון רבי נחמיה כו': אלא פשיטא
אליבא דרבנן דר"ע היא. והאי ד"א במוכר כו' רבנן דר"ש קאמרי ליה אבל לר"ש כי היכי דפליגי רבנן ור"ע במוכר פליגי נמי במקדוש
וקסבר ר"ש דין גבוה לרבנן דר"ע כיון הדיוט (כו): אף מקדוש נמי בעין רעה מקדוש. אלמלא לא מיתת לתרוי' לעיל ר"ש אליבא דר"ע והדנין
קושיין קמייתא לדוכתה דשמעון ליה לר"ש דההקדוש את השדה הקדוש חרוב משום יניקת שדה הקדש דלא שייך ארעא לעצמו לזורך החרוב
אלא בעין יפה הקדוש וה"ה למוכר דשייר אילנות לפניו וקשיא לרב הונא. ומיהו לר"ש נמי קשיא ידידיה דקפרינן לקמן (ע"ג)
דלעיל אמר עין יפה גבי הקדש והכא אית ליה עין רעה אף שיטת הגמרא עתה להקשות לרב הונא ומתכוין להעמיד קושיא
ראשונה שחייך (ו) רב הונא ואר"ש (כ) כר"ע ואנו העמדנו דלית ליה הא דר"ע ומיהו דקושיא לדוכתה. ומשייר ארעא לא גרס דמשמע
שמתכוין הגמרא להקשות דר"ש אדר"ש דהכא שמעון ליה עין רעה והלכך משייר ארעא גבי מקדוש (ו) קרקע ושייר אילנות לפניו ולעיל
שמעון דלא שייך כדדייקין מדקאמר הואיל ויונקין כו' דאי"כ מאי האי דקאמר מו' ואלא קשיא כו' אלא לרב הונא משקטן דפרשיית:

הנהגות הב"ח

(ב) גמ' מ"י א' גמרא ר"ע
(ג) ש"ס ואי רבנן:
(ד) ש"ס וקא סבר ר"ש דין
גבה בדין הדיוט מה דין
הדיוט מוכר רבנן רעה
מוכר: (ו) רבנן ר"ש דיה
פחות מוכר וכו' וסופו ליתלש
כדי לשחלן יפה הס"ד:
(ז) דיה אלל פשיטא וכו'
(ח) הדיוט מה דין הדיוט
מוכר בעין רעה מוכר כ"פ
מקדוש נמי לר"ל הדיוט:
(ט) ב"ב שחייך לרב התל'
ועל גבי מקדוש
(י) א"ב גבי קנה קנה פי'
ולפי' שמעון ג' וזינות
קרקע ושייר אילנות לפניו
(יא) הדיוט דיה ולא
וכי' כהמוכר את הספינה דף
מ"ה ע"ב היה אדר בנייהס
מ"ה כו' א"ל קנה קנה פי'
דלא חשיב לרופין: (ט) ר"ה
דממוכר וכו' שפיר נמי הא
דרב הונא:

מוסף רש"י

הקדוש שלשה אילנות.
נטועין ומשחין קרקע.
ממטע עשרה לבית סאה.
שמה היו עשרה סמוכין מדין
אלו היו סמוכין בני סאה.
זו היא דין טעמא אילנות
ובל קרקע שביניהן נריך
זהו לניקס את הקרקע וכו'
ואם הקדוש קרקע שביניהן
ובל אילנות קטנים שביניהן
על נטועין כפחות ממטע
עשרה לבית סאה או בומר
מיקן. ולא הסדר טעמא
אילנות ולא הקדוש אלא
אילנות ובהוא פודה פודה
בשויין (שם). בזה אחר
זה. לא קנה הקדש אלא גבי
שקל קין קרקע אלא גבי'
אילנות דלמרי' כב"ב (שם).
ולא עוד. כלומר ולא אלו
נלמד פודן בשויין שאין
עממן הקדש קרקע כלל.
אלא אפילו הקדוש את
האילנות. שאין טעמא
סביר וחור והקדוש את
הקרקע. דלמרי' למרי'
ליפקו אגב אפשיטא. אפילו
הכי הואיל ולא קדשו חור
פודה אילנות בשויין והקרקע
נפרת בת זרע חומר שעורים
ממשי' שקלים (שם).

הקדוש שלשה אילנות.
נטועין ומשחין קרקע.
ממטע עשרה לבית סאה.
שמה היו עשרה סמוכין מדין
אלו היו סמוכין בני סאה.
זו היא דין טעמא אילנות
ובל קרקע שביניהן נריך
זהו לניקס את הקרקע וכו'
ואם הקדוש קרקע שביניהן
ובל אילנות קטנים שביניהן
על נטועין כפחות ממטע
עשרה לבית סאה או בומר
מיקן. ולא הסדר טעמא
אילנות ולא הקדוש אלא
אילנות ובהוא פודה פודה
בשויין (שם). בזה אחר
זה. לא קנה הקדש אלא גבי
שקל קין קרקע אלא גבי'
אילנות דלמרי' כב"ב (שם).
ולא עוד. כלומר ולא אלו
נלמד פודן בשויין שאין
עממן הקדש קרקע כלל.
אלא אפילו הקדוש את
האילנות. שאין טעמא
סביר וחור והקדוש את
הקרקע. דלמרי' למרי'
ליפקו אגב אפשיטא. אפילו
הכי הואיל ולא קדשו חור
פודה אילנות בשויין והקרקע
נפרת בת זרע חומר שעורים
ממשי' שקלים (שם).